

AB ile İliŐkiler Genel M¼d¼rl¼ė¼ Uyum Dairesi BaŐkanlıėı

AB'den Haberler

Sayı: 5-6

Tarih:Mayıs/Haziran 2000

İÇİNDEKİLER

AB'DE YAŞANAN GELİŞMELER

Genişleme	1
AB- İsrail Ortaklık Anlaşması	3

AB DIŞ İLİŞKİLERİ

AB-T¼rkiye	4
AB-İsviçre	4
AB- Kore	5
AB-Afrika Karayip Pasifik Ortaklığı Anlaşması	5

AB EKONOMİSİ

Mali Denetim	6
Sınai Üretim	10

DIŐERLERİ

Aday Ülkeler Yıllığı	13
Aday Ülkelere İlişkin Ekonomik Tahminler	15
Eurostat Yıllığı	17
Hava Kirliliği	19
AB'de Araştırma	20

DAĞARCIK

Tarama S¼recinde Oluşturulan Alt Komiteler	20
İrkçilik ve Yabancı D¼Őmanlıėını İzleme Merkezi ..	21

KAYNAKLAR	23
-----------------	----

Hazırlayanlar

Nazife MERTOĐLU
H¼lya DORA
G¼l SAYIN

AB'DE YAŞANAN GELİŞMELER

Genişleme

AB Kamu Yönetimi Enstitüsü tarafından yayımlanan “Eipascope” dergisinin 2000/1 sayılı nüshasında Dr. Phedon Nicolaides ve Frank Bollen imzalı, “Avrupa Birliğinin Genişlemesi konusundaki 3. Avrupa Konferansı Tutanaklarının Özeti” isimli bir yazı yayımlanmıştır. Bu yazının geniş bir özeti aşağıda verilmektedir.

Avrupa Kamu Yönetimi Enstitüsü tarafından düzenlenen konferansın amacı, Avrupa Birliği ve AB adaylığına başvuran tüm ülke temsilcilerinin de yer aldığı, görüş alışverişinin sağlanacağı bir ortam oluşturularak, genişleme süreci konusundaki toplumsal tartışmanın kolaylaştırılmasıydı. Önceden belirlenmemiş olmakla birlikte, sunuşların ve tartışmaların çoğunluğu üç genel konu üzerinde odaklanmıştır; a) değişen siyasi hava ve genişleme konusunda kamu oyu, b) katılım görüşmeleri süreci ve içeriği, c) aday ülkelerin üyelik yükümlülüklerini üstlenmeye hazır olup olmadıklarının değerlendirilmesi.

Değişen siyasi hava ve kamu oyu

Konuşmacılar ve katılımcılar arasındaki genel kanı; genişlemenin şimdiye kadar “seçkin” bir süreç olarak gerçekleştirilmesidir. Sadece, AB ile, aday ülkelerin karar alıcı seçkinleri sürece katılmışlar ve bu sürecin Avrupa kıtasının tümü için olan önemini anlamışlardır.

Kamu oyu araştırmaları, genişlemenin pek çok ülkede tutulan bir şey olma özelliğini yitirdiğini göstermektedir. Hem AB, hem de aday ülkelerde bir tanıtım kampanyasının başlatılması ve genişlemenin tarihsel gereğinin açıklanması acilen gerekli görülmektedir. Ayrıca, bazı konuşmacılar, genişleme olmaması durumunda maliyetin ne olacağı konusunda Komisyonun bir araştırma yapmasını önermiştir. AB'deki tartışmaların çoğunluğunun, yeni üyelerin talep edecekleri bütçe giderleri üstünde yoğunlaştığı, fakat, aday ülkelerin üstleneceği mali yükün gözardı edildiği de belirtilmiştir.

Tüm aday ülkeler, AB'nin kurumsal yenilikler vasıtasıyla “evini düzene sokması” gereğini kabul etmekle birlikte, genişlemenin de gündemde yer alabileceğini düşünmektedir. Ne var ki, hükümetler arası konferans bünyesinde yapılan sürüncemedeki görüşmelerin genişlemeye etkileri hakkında duydukları kaygıyı dile getirmişlerdir. Bazı adaylar, hükümetler arası konferansa katkıda bulunmaya hazır olduklarını vurgularken, diğerleri, bu konferansın tüm önemli sorunlarla ilgilenmeye çalışmaması gerektiğini ifade etmiştir. Bu noktada, hükümetler arası konferansın, AB'nin düzenli işleyişini geliştirmeye yönelik yöntemler üzerinde durmasını ve diğer konuların genişlemeden sonraya bırakılmasının uygun olacağını ifade etmişlerdir. AB Antlaşmasının yeniden gözden geçirilmiş halinin, yeni üyelerin katılımını geciktirmemesi için katılım antlaşmalarına paralel olarak onaylanması fikri desteklenmiştir.

Aday ülkeler, katılım için bir hedef tarihin seçilmesinin süreci hızlandıracağı fikrinde birleşmişlerdir. Ancak, AB tarafı, adayların hazır olma durumları kesinleşmedikçe, herhangi bir tarih seçme fikrine kuşkuyla yaklaşmıştır.

Katılım görüşmeleri süreci ve içeriği

Bütün “eskiler” ya da “Lüksemburg altılısı” (Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Polonya ve Slovenya) 29 bölümlük durum raporlarını göndermişlerdir. Bu raporların 23 bölümü üzerinde görüşmeler başlamıştır. “Yeniler” ya da “Helsinki altılısı” (Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Romanya ve Slovakya) ile ilgili olarak, tartışılacak bölümler, adayların hazır olma durumlarına göre kararlaştırılacaktır.

En zorlu görüşmelerin tarım politikası, bölgesel politika ve kişilerin serbest dolaşımı konularında olacağı düşünülmektedir.

Hiçbir aday ülke Topluluk müktesebatı (Topluluk hukuku ve AB içindeki uygulaması) ilkelerinden geniş çaplı veya kalıcı bir şekilde sapmayı istemediklerini belirtmişlerdir. Aksine, mümkün olan en kısa zamanda iç pazar ve Birlik politikaları ile bütünleşmeye hazır olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak, Topluluktan kendilerini anlamasını ve önemli yeni kurumsal ve idari mekanizmalar kurmaları gereken, ya da yasal ve kurumsal uyum çalışmalarının yavaş ilerleyip zaman harcadığı veya masraflı olduğu alanlarda eçici istisnalar uygulamasını beklemektedirler.

Müktesebata uyum sağlanmasında güçlük çekilen konular pek çok aday ülkede aynıdır. Bunlar; enerji (90 günlük güvenlik stoğu), vergilendirme (özel tüketim vergilerinde artış, gümrüksüz satışlar), çevre (özellikle su kalitesi ve atık işleme), yapısal fonlar (hedef 1 statüsü), tarım (işleme, teknik adaptasyon, hayvan ıslahı), balıkçılık (kotalar), devlet yardımı (yatırımcılara yönelik teşvikler). Ayrıca, bazı adaylar için Schengen'in kabulü bir ikilem yaratmaktadır. Çünkü, bu durumda özellikle doğudaki komşularına vize uygulamak zorunda kalacaklardır.

Lüksemburg altılısı açısından daimi sapsmalar talep edilmediği için eskiler, görüşmelerin 2001 sonuna kadar tamamlanabileceğini düşünmektedirler. Kıbrısın özel siyasi durumunun Birliğe katılacak ilk aday ülkeler arasında olmasını engelleyip engellemeyeceği konusunda ise, ilk olarak Helsinki Avrupa Konseyinin katılımı, Kıbrıs sorununun çözümüne bağlamadığı ve AB'nin Kıbrıs dışarda tutarak Doğu Akdenizdeki barış ve istikrara katkıda bulunamayacağı görüşü öne çıkmıştır. Esas olarak genişlemenin önemi, tüm Avrupaya getireceği barış ve istikrarda yatmaktadır.

Helsinki altılısından bazıları, önde gidenlere yetişip, 2003 yılında AB'ye girebileceklerinin düşünürken, diğerleri 2006-2007'den önce katılımın gerçekleşmeyeceği kanısındadırlar. Türkiye'nin katılım görüşmeleri ise 2005-2006 yıllarında başlayacağı ve birkaç yıl süreceği düşünülmektedir.

Aday ülkelerin üyelik yükümlülüklerini üstlenmeye hazır olup olmadıklarının değerlendirilmesi

Adaylar, “farklılaştırma” ilkesinin, hızlı hazırlananların daha hızlı ilerlemelerini ve görüşmeleri diğerlerinden daha kısa sürede sonuçlandırmalarını sağlayacağını kabul

etmişlerdir. Fakat, Komisyon tarafından kullanılan bu ilkenin kendi durumlarının değerlendirilmesinde ne derecede tarafsız olduğu konusunda kuşku duymaktadırlar.

Adaylar, AB'ye girişte farklılaştırma ilkesinin tam olarak ne anlama geldiği konusunda da bir karışıklık yaşamaktadır. Görüşmeleri erken sonuçlandıran adaylar, Birliğe de erken ve/veya münferit mi olarak girecekler? Uygulama açısından bu durumun uygun olmaması, bir grup olarak girecekleri anlamına mı gelmektedir? Eğer öyleyse, bu grubun kaç üyesi olacaktır?

Bütün adaylar, kendilerinin Topluluk müktesebatının uygulanmasında etkin bir kapasite geliştirip geliştirmediklerine AB'nin, özellikle, Komisyonun nasıl karar vereceği konusunda daha fazla bilgi sahibi olmak istemişlerdir.

Adayların çoğunluğu, kendilerine kısa ve orta vadeli hedeflerini belirleyen Katılım Ortaklıklarının gerçek ortaklık belgeleri olmadığını, çünkü, bunların tek taraflı olarak önce Komisyon, sonra da Konsey tarafından belirlendiğini ifade etmişlerdir.

Sonuç

Konferans, genişleme sürecinin düzgün ve hızlı bir şekilde ilerlemesini sağlama ve sonunda tüm aday ülkelerin AB ile içinde bütünleşmesini temin etme gereğini vurgulamıştır. Ayrıca, iç ve dış gelişmeler arasındaki çeşitli bağlantılar ve pek çok bilinmez ve belirsizlikler ile konunun karmaşıklığını da ortaya koymuştur. Aday ülkeler, daha fazla açıklık ve belirginlik olmasını istemektedirler. AB ise kendi adına, tüm sürece olan bağlılığını vurgularken, hem kendi bünyesinde, hem de üye ülkelerde güçlü temeller kurulması gereğini yinelemiştir.¹

AB/İsrail Ortaklık Anlaşması

Avrupa Parlamentosu, İsrail Hükümeti ve AB'ye üye devletlerin onayı ile AB-İsrail Ortaklık Anlaşması, 1 Haziran 2000'de yürürlüğe girmiştir.

Bu yeni anlaşmanın getirdiği sonuçlardan birisi de, kurumsal siyasi diyalog olanağı sağlayacak olan ve yılda bir kez bakanlar düzeyinde toplanacak olan Ortaklık Konseyi'dir.

Ortaklık Konseyi'nin ilki 13 Haziran'da Lüksemburg'da toplanmıştır. Görüşülen en önemli konular, Orta Doğu Barış Süreci ve Barselona Süreci olmuştur. Görüşülen diğer konular arasında ise ticaret, ekonomik işbirliği, bilimsel ve endüstriyel işbirliği konuları da yer almıştır. Bunun dışında enerji, standartlar, mali hizmetler, bilgi altyapısı ve telekomünikasyon, taşıma ve tarım gibi konular da, Ortaklık Anlaşması çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Ortaklık anlaşmasının yürürlüğe girmesi ile İsrail ile AB arasında yapılan bir dizi anlaşma da tamamlanmıştır. Bu anlaşmalar, 1999 yılının başında, İsrail'i AB'nin 5. Çerçeve Programına dahil eden bilimsel ve teknik işbirliği anlaşması, 1997 yılında telekomünikasyon ve kamu ihalelerine ilişkin anlaşma ve Mayıs 2000'de örnek laboratuvar uygulamalarına ilişkin anlaşmadır.

Söz konusu bu Ortaklık Anlaşmasının serbest ticaret unsuru ise, zaten geçici bir anlaşma ile Ocak 1996'da yürürlüğe girmiştir.

AB-İsrail Ortaklık Anlaşması, AB'nin 12 partneri ile imzaladığı Avrupa-Akdeniz Ortaklık Anlaşmasının bir benzeridir. Tunus ve Fas ile yapılan Geçici Anlaşma zaten yürürlüktedir. Tüm bu anlaşmaların temel amacı, 2010 yılı itibarıyla bir Avrupa-Akdeniz Serbest Ticaret Alanının oluşturulması için bir zemin hazırlamaktır.²

AB DIŞ İLİŞKİLERİ

AB-Türkiye

Bilindiği gibi, Aralık 1999, Helsinki Zirvesinde, Türkiye, aday ülke statüsüne dahil edilmiştir. Buna göre, Türkiye'nin de, diğer aday ülkelere uygulanan kıstaslar dahilinde, güçlendirilmiş siyasi diyalog gibi değişik unsurlardan oluşan katılım öncesi stratejilerden yararlanması öngörülmüştür.

11 Nisan 2000 tarihinde yapılan 39. Türkiye-AB Ortaklık Konseyi toplantısında 'tarama' olarak nitelendirilen 'analitik inceleme' için 8 alt komitenin kurulması yönünde bir karar alınmıştır.

Bu karara uygun olarak, 22 Haziran 2000 tarihinde, Türkiye'nin mevzuatının uyumlaştırılması ve uygulamaya konulmasına ilişkin görüşmelere başlanmıştır.

Uyumlaştırma stratejisi, AB Müktesebatının (Acquis Communautaire) yukarıda sözü edilen, analitik olarak incelenmesi sürecini içermektedir. Bunun için, gerek AB, gerekse Türkiye gerekli yapıların ve mekanizmaların oluşturulmasına yönelik olarak fikir birliğine varmıştır.

Bu amaçla, toplam sekiz yeni alt komite oluşturulmuştur.¹ İlk görüşmeler, 22-23 Haziran 2000 tarihinde, AB Komisyonu, Genişlemeden sorumlu Genel Müdür Eneko Landaburu tarafından Brüksel'de başlatılmıştır. Görüşmeler, AB müktesebatının hemen yarısını kapsayan tarım ve balıkçılık konuları ele alınmıştır. Enerji, taşıma, çevre, iç pazar ile ilgili konular için de ayrıca görüşmeler planlanmıştır.³

AB-İsviçre

İsviçre'nin AB ile yaptığı ve İsviçre Parlamentosunun, Ekim 1999'da onayladığı yedi anlaşma, halk oyuna sunulmuştur. 4.5 milyon İsviçrelinin katıldığı referanduma, halkın % 66'sı evet oyu vermiştir.

Komisyon Başkanı Romano Prodi, referandum sonucundan duyduğu memnuniyeti dile getirmiş ve bunun Avrupa'da refah ve istikrara giden ortak yolda bir mihenk taşı oluşturduğunu belirtmiştir.

¹ Alt Komite konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. 'Dağarcık'.

Söz konusu yedi anlaşmanın, yurttaşların günlük yaşantılarına olumlu etkiler yaparak, mevcut iyi komşuluk ilişkilerini daha da geliştirmeyi amaçladığı belirtilmiştir. Bilindiği üzere, İsviçre halkı, 1992 yılında, Avrupa Ekonomik Alanına girmeyi reddetmişti. Bu anlaşmalar ile ise, AB'nin ikinci büyük ticari partneri olan İsviçre, kapılarını yeniden AB'ye açmıştır.

Transit sorununa çözüm, kişilerin serbest dolaşımı ile ilgili yeni özgürlükler bu olumlu etkilerin bazıları olarak sayılmaktadır.

AB Parlamentosu tarafından onaylanmış olan anlaşmaların üye devletlerin ulusal Parlamentoları tarafından da onaylanması gerekmektedir. Ancak, Romano Prodi, bu meselenin öncelikle ele alınacağını ve anlaşmaların 2001 yılında yürürlüğe girebileceğini dile getirmiştir.⁴

AB-Kore

AB Komisyonu ve Kore Cumhuriyeti, Dünya Gemi İnşası konusunda bir dizi 'kararlaştırılmış tutanak' (agreed minutes) imzalamıştır. Bu tutanakların amacı ise, dünya gemi inşası piyasasını daha şeffaf ve rekabetçi bir hale getirmek olarak belirlenmiştir. Burada temel amaç, dünya gemi inşası piyasasını daha istikrarlı hale getirmektir. Tutanaklar devlet desteği sağlamamak, uluslararası muhasebe standartlarında şeffaflık sağlamak, ticari fiyatlandırma ve etkili bir danışma mekanizması oluşturmak gibi yükümlülükler içermektedir.

Komisyon, anlaşmanın öngördüğü gibi, belli konuların çözüme kavuşturulmasına yönelik olarak Kore ile görüşme talebinde bulunmuştur. Bu görüşmelerin, 18-19 Temmuz 2000'de Seoul'da yapılması kararlaştırılmıştır. Komisyon ile Kore Hükümeti, gemi inşası piyasasının karşılaştığı fazla üretim ve fiyatların düşmesi gibi sorunların çözümü için Aralık ayında bir araya gelmişti. Tutanaklar, 10 Nisan'da parafe edilmiştir. Konsey'in onayından sonra da 23 Haziran 2000 tarihinde Ticaret Genel Müdürü, Peter Carl ve Kore Büyükelçisi Choi tarafından imzalanmıştır.⁵

AB-Afrika Karayip Pasifik (AKP) Ortaklığı Anlaşması

Cotonou Anlaşması olarak da anılan AB-AKP Ortaklığı Anlaşmasının imza töreninde konuşan Gelişme İşbirliği ve İnsani Yardım'dan sorumlu Komisyon üyesi, Poul Nielsen, bu anı büyük tarihsel ve siyasi bir olay olarak nitelendirmiştir.

Nielsen, 20 yılı kapsayacak olan bu ticaret, yardım ve siyasi anlaşmanın AB ile 77 Afrika, Karayip ve Pasifik ülkesi arasındaki ilişkilerin 21. yüzyıla yeni bir ivme getireceğine inandığını vurgulamıştır. Cotonou Anlaşmasının sürdürülebilir bir kalkınmaya ve AKP ülkelerini giderek dünya ekonomisi ile bütünleşmesi amacıyla yoksulluğu azalmaya ve yok etmeye yönelik kapsamlı bir strateji oluşturmaktadır. İlk beş yıl için (2000-2005) anlaşma gereği 13.5 milyar Euro değerinde yardım yapılacaktır. Buna ek olarak ayrıca, Avrupa Yatırım Bankasının vereceği 1.7 milyar Euro tutarında kredi ve daha önceki programlar gereği verilecek olan 9.5 milyar Euro ile destek sağlanacaktır.⁶

AB EKONOMİSİ

Mali Denetim

AB Komisyonu ile OECD'nin ortak programı olan SIGMA'nın iki ayda bir çıkan "Public Management Forum" isimli dergisinin Kasım-Aralık 1999 tarihli sayısında yayımlanan 'Avrupa Birliği'nin Genişlemesi Bağlamında Kamusal Mali İç Denetim' ve 'Avrupa Birliği'ne Aday Ülkelerde Mali Denetimin Temel Dayanağı' isimli makalelerin geniş özetleri aşağıda verilmektedir.⁷

AB'nin Genişlemesi Bağlamında Kamusal Mali İç Denetimⁱⁱ

AB'nin Genişlemesi

Avrupanın genişlemesi bağlamında, kamusal mali iç denetim (Public Internal Finansal Control – PIFC) kavramını tanımlayabilmek için, önce, ilgili kurumları ve faaliyetlerini ve, farklı Üye Devletler ve Avrupa Komisyonu tarafından kullanılan "mali denetim" teriminin genel bir tanımını sağlayan çeşitli anlamlarını ortaya koymak gerekir. Ayrıca, bu kurumların yaptığı kamusal mali iç denetimin çerçevesini de belirlemek gerekir.

Bu çerçeve, AB'nin yeni aday ülkelerin katılımı ile genişlemesi konusu olarak görünmektedir. Amaca ulaşmak için, çalışmaların kamu idaresi reformu ve aday ülkelerde yeni mali denetim sistemleri geliştirmek için yoğunlaştırmak gerekmektedir. Burada amaç, kamu fonlarının kullanımında, ekonomi, verimlilik ve etkinlik ilkelerini garantileyen kurumların yeterli işleyişini sağlamaktır. Bunu yaparken, aynı zamanda bu tür sistemleri dışardan değerlendiren kurumların tavsiye ve tanımları ile birlikte, Üye Devletlerde ve Avrupa Komisyonunda mevcut mali denetim sistemleri de dikkate alınmalıdır. Ayrıca, aday ülkelerdeki mevcut mali denetim sistemleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Avrupa Komisyonunun hiçbir şekilde herhangi bir yabancı ülkede spesifik bir model empoze etmesi söz konusu değildir. Üye Devletlerin hepsinin farklı modelleri vardır ve ideal bir model mevcut değildir. Hatta, Komisyonda kullanılan sistem bile bir model değildir. Komisyona, aday ülkelerde mevcut denetim sistemlerini değerlendirmesi çağrısı yapılmıştır.

Yeterli mali denetim faaliyetlerine ilişkin modern teorilerin temelini oluşturacak ilkeleri tanımlamadan önce, yukarıda bahsedilen çerçevedeki gibi mali denetimin terminolojisi ve kapsamı konusunda anlaşmak gerekmektedir. Aday ülkelere tavsiyede bulunan AB, Sayıştay, Ulusal Sayıştaylar, Üye Devletler, PHARE danışmanları, SIGMA, vb. birçok kurum olmasına rağmen, "mali denetim" faaliyetleri ve tahditlerini tanımlamada kullanılan uygun terminoloji konusunda hala karışıklıklar mevcuttur.

ⁱⁱ Robert de Koning, Principal Administrator, DG-AUDIT(Avrupa Komisyonu, Mali Denetim Genel Müdürlüğü)

“Kamusal Mali İç Denetim” nedir?

Tüm aday ülkelerde edinilen tecrübeye dayanarak, DG- AUDIT içinde kamusal mali iç denetim sistemleri hakkında konuşmak oldukça yaygın bir uygulama haline gelmiştir.

Kamu, özel sektördeki denetim ve kontrollerin aksine, kamudaki denetim faaliyetlerini;

İç, hükümet dışı bir kurum, örneğin, Ulusal Sayıştay veya Parlamento tarafından icra edilen dış denetimlerin aksine, merkezi ve adem-i merkezi hükümet kurumları tarafından icra edilen denetimleri;

Mali, kontrol edilecek faaliyetlerin (idari, yönetsel ve bütçeye ait) mali karakteri;

Denetim, hükümeti kendi finans kaynaklarını kontrol altında tutabilmesine olanak sağlayan tüm mali yönetim alanlarındaki faaliyetler (ön ve sonraki denetimler gibi tüm kontrol araçlarını dahil);

Sistemler, kurumları, personeli, eğitimi, metodolojiyi, rapor hazırlamayı, sorumlulukları, yaptırımları ve cezaları ifade etmektedir.

“Mali Denetim” Teriminin Çeşitli Anlamları

AB içinde “mali denetim” terimi farklı şekillerde kullanılmaktadır. Bazı Üye Devletlerde mali denetim, mali araçların ekonomik, yeterli ve etkili kullanımının temin edilmesi için kurulan kurumlar, denetimler, kurallar, prosedürler ve tüzükler sistemidir. Bu sistem, önceden yapılan tüm kontrolleri, iç ve dış hesap denetimlerini, sistem kontrollerini, enformasyon teknolojisi hesaplarının denetimi gibi konuları içerir. Ayrıca, çeşitli kurumları ve faaliyetlerini kapsar.

Bazı Üye Devletlerde ise, “mali denetim”, tüm denetim fonksiyonlarının belli kısımlarını yerine getiren spesifik bir kurum ile sınırlıdır. Bu nedenle, Komisyonun, başvuru yapan bir ülkede, spesifik bir kurum veya prosedürü değil, tüm mali denetim sistemini değerlendirmesi tavsiye edilmektedir.

Bu nedenle, AB'nin genişlemesi bağlamında “mali denetim”, sonradan yapılan iç denetim sistemleri ile birlikte, örnekleme ve rapor teknikleri aracılığıyla yapılan ön onay da dahil olmak üzere, bütçesel sorumlulukları olan bir oluşum tarafından kurulan mali idare ve denetim sisteminin tamamı olarak tanımlamak faydalı olacaktır.

“Mali Denetim” Teriminin Elemanları

Mali denetimin çeşitli yönlerden terminolojisinin geliştirilmesi mümkündür:

Dış denetim, hükümetin mali denetim sistemlerinin tetkiki ve değerlendirilmesi ile görevli harici kurumlar (yüksek denetleme kurumu ve demokratik denetim faaliyetlerini yürüten parlamento) tarafından yürütülen mali denetim faaliyetlerini kapsarken, kamusal mali iç denetim, hükümetin tüm mali çıkarlarını korumayı amaçlayan iç denetim sistemlerini ifade eder. Üçüncü kısım olan ön tasdik ise, fonksiyonel yönden bağımsız olan ve idari kararları, bu kararların alınmasından önce kontrol eden ve onaylayan bir mali denetim kurumunun prosedürüdür

Aday Ülkelerde Mali Denetimin Temel Dayanağıⁱⁱⁱ

Avrupa Komisyonu, 1999 ilkbaharında, SIGMA'dan iç mali denetim dahil olmak üzere kamu idaresini ilgilendiren temel alanlarda 'temel dayanaklar (baselines)' oluşturulmasını veya minimum kurumsal ihtiyaçların belirlenmesini talep etmiştir. Komisyonun ilgili birimleri ile işbirliği içinde hazırlanan bu ilkeler, 10 Merkezi ve Doğu Avrupa ülkesinde kurumsal durumun değerlendirilmesinde standart ölçü olarak alınmıştır.

Mali Denetim konusundaki AB Hukuk Sistemi

Avrupa Toplulukları Antlaşması, Üye Devletler tarafından uygulanacak mali denetim konusunda önceden belirlenmiş herhangi bir model tespit etmemiş, sadece genel yükümlülükleri belirtmekle yetinmiştir. Antlaşma, Avrupa Komisyonunun sorumluluklarını ve bütçeye ve Sayıştaya ait hükümlere yer verilmiştir. Özellikle, Madde 280, hile ile mücadele hükümlerini belirlemektedir.

Dört Kriter

Sigma'nın temel dayanakları, iç mali kontrol için dört temel kriter belirlemiştir:

- *İç hesap denetimi ve teftiş mekanizmaları dahil olmak üzere, sistemleri, ilkeleri ve mali denetim (yönetim/ iç hesap kontrolü) sistemlerini belirleyen, tutarlı ve kapsamlı bir hukuki temel.*

Uygun bir mali denetim sistemi için, tutarlı ve kapsamlı kanun ve yönetmeliklere ihtiyaç vardır. Bunlara yetkili hükümetin tüzükleri, kanun ve yönetmelikleri ile kamu hizmeti, bütçe, muhasebe, dış hesap kontrolü, iç denetim/hesap kontrolü dahildir. AB, özellikle, fonlardan yararlanan ülkelerden, konu ile ilgili yasal referansları ve bu fonları idare etmek üzere tayin edilmiş kurum ve kuruluşların listesini istemektedir.

- *İlgili yönetim / iç denetim sistemleri ve prosedürleri.*

Bunun için aşağıda verilen sistem ve prosedürler temel alınmıştır;

- muhasebe ve rapor standartları/yönetmelikleri,
- muhasebe sistemleri,
- belirli bir hesap kontrol metodu,
- taahhüt ve ödemelerin ön kontrolü,
- ihale kontrolü ve
- devlet gelirlerinin kontrolü (kendi öz kaynakları, gümrükler, vergiler, KDV, GSYİH dahil).

- *Fonksiyonel ve bağımsız bir iç hesap denetimi ve teftiş mekanizması*

Bu, bir veya birden fazla kurumsal varlık şeklinde olabilir fakat, şu kriterleri karşılamalıdır;

ⁱⁱⁱ Kjell Larsson, SIGMA, Muhasebe ve Mali Denetim Birimi Başkanı, Johannes Stenbaek Madsen, Administrator

- fonksiyonel olarak bağımsız olmalıdır,
 - hesap denetimi için yetkili olmalıdır ve
 - enternasyonal hesap kontrol standartlarını kullanmalıdır.
- *Düzensizlikleri engelleme ve bu düzensizliklere karşı dava açma ve düzensizlik veya ihmâl nedeniyle kaybolan miktarların geri alınma sistemleri.*

Bu alandaki değerlendirme kriterleri ise;

- mevcut sistemlerin önleyici olma ölçüsü,
- dava açılmalı ve
- mevcut tüzük ve yönetmelikler düzensizlik veya ihmâl nedeniyle kaybedilen miktarların geri alınmasına izin veren nitelikte olmalıdır.

Merkezi ve Doğu Avrupa'daki aday ülkelerde temel dayanak kriterlerine karşı kurumsal durumun değerlendirilmesi ile SIGMA ve Avrupa Komisyonuna oldukça önemli derecede kıyaslanabilir bilgi sağlamıştır.

Mali Denetim ile ilgili Temel AB Mevzuatı

AB Harcamalarının İdaresi ve Denetimi

- Komisyon Tüzüğü No.1663/95: Yetkili Ödeme Kurumları ile ilgili detayları (Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu'nun Garanti Bölümünün hesaplarını),
- Komisyon Tüzüğü No. 2064/97: İdare ve denetim sistemleri için Yapısal Fonların hesap denetimi metodunun oluşturulması için kriterleri,
- Konsey Tüzüğü No. 1258/1999: Ortak Tarım Politikası(OTP) için Ödeme Kurumlarının oluşturulması ve Üye Devletlerin AB hesaplarını belgeleyebilmeleri için ihtiyaçları da dahil olmak üzere OTP'nin idaresi ile ilgili genel hükümler ile ilgili temel ihtiyaçları,
- Konsey Tüzüğü No. 1260/1999: Mali denetim için genel ihtiyaçlar dahil, Yapısal Fonların idaresine yönelik genel hükümleri ihtiva eder.
- Konsey Tüzüğü No.1266/1999: Tüm katılım öncesi belgelerinin idaresi ve denetimi ile ilgili temel ihtiyaçları ve
- Konsey Tüzüğü No. 1267/1999: ISPA fonlarının idaresi ve denetimine ilişkin temel ihtiyaçları ve Makul Mali İdare ve Denetimin ana hatları belirlemektedir.

AB'nin kendi Özkaynaklarının İdaresi ve Denetimi

- Konsey Kararı No. 88/376: Toplulukların kendi özkaynaklarını,
- Konsey Tüzüğü No. 1552/89: Toplulukların kendi özkaynakları sistemine ilişkin 88/376 sayılı Kararını uygulanmasını,

- Komisyon Tüzüğü No.386/90: İlan edilmemiş fiziki kontroller, ikame kontrolleri, ödemelerin tetkiki ve tarımsal ürün denetimlerinin koordinasyonu ile ilgili kuralları,
- Komisyon Tüzüğü No. 3122/94: İhracat bildirimlerinin seçimi için risk analizi kriterini,
- Komisyon Tüzüğü No. 2221/95: Laboratuvar analizleri için örnek alma ve makul ve adil bir pazarlanabilir ürün kalitesi için ihtiyaçları tanımlamaktadır.

Kayıpların Engellenmesi ve Kaybedilen Miktarların Yeniden Kazanılması ile ilgili Kurumlara İlişkin Tüzükler

- Konsey Tüzüğü No. 595/91: Ortak Tarım Politikasının finansmanı ile bağlantılı olarak düzensizlik, mevcut ve yanlış ödeme yapılmış ise uygulanacak bildirim ve iyileştirme prosedürlerini,
- Konsey Tüzüğü No.1681/94: Yapısal politikaların finansmanı ile bağlantılı olarak düzensizlik, mevcut ve yanlış ödeme yapılmış ise uygulanacak bildirim ve iyileştirme prosedürlerini,
- Konsey Tüzüğü No. 2988/95: Avrupa Toplulukları mali çıkarlarının korunmasına ilişkin genel hükümler,
- Konsey Tüzüğü No. 2185/96: Hile ve diğer düzensizliklerden korunmak için Komisyon tarafından yürütülen yerinde kontrol ve teftişleri,
- Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü No. 1073/1999: Avrupa Hile ile Mücadele Bürosu tarafından standart işbirliği anlaşması ile yürütülen soruşturmaları, ve
- Konsey Tüzüğü No.1074/1999: Avrupa Hile ile Mücadele Bürosunun yürüttüğü soruşturmalar düzenlemektedir.⁸

Sınai Üretim

Lüksemburg'da bulunan Avrupa Toplulukları İstatistik Bürosu (Eurostat) verilerine göre, Nisan'da Euro alanında, Mart ayına kıyasla mevsimsel olarak ayarlanmış sınai üretim % 0.7 artmıştır. AB'de üretim, Şubat ayında % 1.2 ve Mart ayında % 0.7 oranındaki artışı takiben Nisan'da % 0.6 oranında yükselmiştir.

Önceki aylarda olduğu gibi, Nisan'da hem Euro alanında ve hem de AB'de sermaye malları ve dayanıklı tüketim malları endeksi artış göstermiştir. Dayanıksız tüketim malları ise Nisan ayında % 1.1 oranında artış göstermiştir.

Tablo: 1 Bir önceki ay ile kıyaslanan bir ay*

Euro Alanı	Kas-99	Ara-99	Ocak-00	Şub-00	Mar-00	Nis-00
Toplam sanayi**	0.6	0.1	0.1	0.9	0.8	0.7
Ara Mallar	1.1	0.2	-0.4	1.4	0.4	0.0
Sermaye Malları	0.8	0.7	1.1	0.9	0.9	1.2
Dayanıklı Tük..Mal.	0.7	1.0	0.4	3.1	0.4	1.3
Dayanıksız Tük.Mal.	0.6	0.2	-3.9	1.7	1.2	1.1
AB 15						
Toplam Sanayi**	0.9	-0.1	-0.2	1.2	0.7	0.6
Ara Mallar	0.9	0.3	-0.2	1.0	0.4	0.4
Sermaye malları	0.9	0.6	0.8	1.0	0.8	0.8
Dayanıklı Tük. Mal	1.3	0.6	0.4	2.7	0.8	1.0
Dayanıksız Tük. Mal.	0.5	-0.7	-1.2	0.8	0.0	1.1

Kaynak: Eurostat, 71/00

* Mevsimsel olarak ayarlanmış; Euro alanı ve AB için eksik değerler tahmini olarak verilmiştir.

** İnşaat hariç toplam sanayi; 1165/98 tarihli Konsey Tüzüğüne göre, Eurostat, eğer varsa, mevsimsel olarak ayarlanmış verileri yayımlar, aksi taktirde ayarlamayı kendi yapar. Euro alanı ve AB'ye ait mevsimsel olarak ayarlanmış büyüme oranları münferit Üye Devletlerin ağırlıklı büyüme oranlarından farklı olabilir. Danimarka ve İsveç için olan veriler elektrik, gaz ve suyu içermez.

Tablo: 2 Bir önceki ay ile kıyaslanan bir ay*

Toplam sanayi**	Kas-99	Ara-99	Ocak-00	Şub-00	Mar-00	Nis-00
Euro alanı	0.6	0.1	0.1	0.9	0.8	0.7
AB	0.9	-0.1	-0.2	1.2	0.7	0.6
Belçika	1.1	-0.3	-0.6	2.4	-0.3	1.3
Danimarka	3.0	-0.5	-0.4	-0.7	0.6	4.9
Almanya	0.9	0.4	0.2	2.0	-0.7	0.6
İspanya	2.0	0.6	-0.5	2.2	0.1	-0.9
Fransa	1.2	-1.1	-0.1	1.0	0.8	-0.2
Yunanistan	-0.3	2.8	:	:	:	:
İrlanda	:	:	:	:	:	:
İtalya	1.0	0.0	-0.9	1.9	0.0	-0.9
Lüksemburg	0.2	5.1	-9.8	0.2	1.9	:
Hollanda	0.4	0.5	-3.5	4.0	1.5	-0.8
Avusturya	4.2	-4.3	-0.3	4.0	:	:
Portekiz	2.0	-2.0	0.6	-2.3	:	:
Finlandiya	1.8	6.7	-2.4	-0.1	2.3	1.2
İsveç	-0.1	-2.9	1.5	3.0	1.2	:
İngiltere	0.1	-0.5	-0.4	-0.6	0.8	0.9

Kaynak: Eurostat, 71/00

* Mevsimsel olarak ayarlanmış; Euro alanı ve AB için eksik değerler tahmini olarak verilmiştir.

** İnşaat hariç toplam sanayi; 1165/98 tarihli Konsey Tüzüğüne göre, Eurostat, eğer varsa, mevsimsel olarak ayarlanmış verileri yayımlar, aksi taktirde ayarlamayı kendi yapar. Euro alanı ve AB'ye ait mevsimsel olarak ayarlanmış büyüme oranları münferit Üye Devletlerin ağırlıklı büyüme oranlarından farklı olabilir. Danimarka ve İsveç için olan veriler elektrik, gaz ve suyu içermez.

: veri yok

Yıllık karşılaştırma

Geçen yılın aynı ayına kıyasla, Nisan 2000'de üretim Euro alanında % 6.5 oranında, AB'de ise % 6 oranında artış göstermiştir. Dayanıklı tüketim malları ve sermaye malları Euro alanında sırasıyla % 13.1 ve % 9.9 büyüme oranları ile artışa kaynak sağlamışlardır. Bu oranlar AB içinde sırasıyla % 12.6 ve % 8.4 olarak gerçekleşmiştir.

Dayanıksız tüketim mallarında euro alanında Mart ayında % 1'den az bir büyüme gözlenirken Nisan ayında % 2.9'luk artış görülmüştür (AB'de % 2.7).⁹

Tablo 3 Bir önceki yılın aynı ayı ile kıyaslanan bir ay*

Euro Alanı	Kas-99	Ara-99	Ocak-00	Şub-00	Mar-00	Nis-00
Toplam sanayi**	4.2	4.9	3.1	5.6	5.2	6.5
Ara Mallar	5.1	7.1	4.2	6.5	5.6	5.8
Sermaye Malları	3.8	4.4	5.8	8.6	8.8	9.9
Dayanıklı Tük.Mal.	5.5	8.1	6.4	12.1	11.4	13.1
Dayanısız Tük.Mal.	4.6	4.2	-0.3	1.8	0.5	2.9
AB 15						
Toplam Sanayi**	3.9	4.5	2.9	5.0	4.7	6.0
Ara Mallar	4.6	6.4	4.0	5.8	5.1	5.8
Sermaye malları	3.7	4.5	4.5	7.3	8.0	8.4
Dayanıklı Tük. Mal	5.9	8.1	6.7	11.6	10.8	12.6
Dayanısız Tük. Mal.	4.0	3.1	0.5	1.8	0.5	2.7

Kaynak: Eurostat, 71/00

* Çalışma günlerine göre ayarlanmış; Euro alanı ve AB için eksik değerler tahmini olarak verilmiştir.

** İnşaat hariç toplam sanayi; 1165/98 tarihli Konsey Tüzüğüne göre, Eurostat, eğer varsa, mevsimsel olarak ayarlanmış verileri yayımlar, aksi takdirde ayarlamayı kendi yapar. Euro alanı ve AB'ye ait mevsimsel olarak ayarlanmış büyüme oranları münferit Üye Devletlerin ağırlıklı büyüme oranlarından farklı olabilir. Danimarka ve İsveç için olan veriler elektrik, gaz ve suyu içermez.

Tablo 4 Bir önceki yılın aynı ayı ile kıyaslanan bir ay*

Toplam sanayi**	Kas-99	Ara-99	Ocak-00	Şub-00	Mar-00	Nis-00
Euro Alanı	4.2	4.9	3.1	5.6	5.2	6.5
AB	3.9	4.5	2.9	5.0	4.7	6.0
Belçika	6.4	4.7	0.8	8.3	4.8	7.4
Danimarka	5.4	7.3	5.5	4.8	-0.8	13.8
Almanya	4.5	4.2	3.5	7.6	6.1	6.8
İspanya	4.6	4.6	3.0	8.0	7.6	4.9
Fransa	3.5	5.1	5.3	3.2	2.7	5.0
Yunanistan	-0.6	4.3	:	:	:	:
İrlanda	:	:	:	:	:	:
İtalya	2.4	3.9	0.1	2.8	3.8	8.3
Lüksemburg	4.2	15.1	0.0	0.0	0.1	:
Hollanda	-0.6	4.8	-0.7	1.3	3.0	3.5
Avusturya	13.8	8.0	7.9	12.6	:	:
Portekiz	5.1	3.2	0.9	-0.2	:	:
Finlandiya	3.4	15.9	6.5	6.2	9.1	4.8
İsveç	4.1	1.0	5.5	5.9	6.9	:
İngiltere	2.2	2.9	1.1	1.5	2.7	2.7

Kaynak: Eurostat, 71/00

* Çalışma günlerine göre ayarlanmış; Euro alanı ve AB için eksik değerler tahmini olarak verilmiştir.

** İnşaat hariç toplam sanayi; 1165/98 tarihli Konsey Tüzüğüne göre, Eurostat, eğer varsa, mevsimsel olarak ayarlanmış verileri yayımlar, aksi takdirde ayarlamayı kendi yapar. Euro alanı ve AB'ye ait mevsimsel olarak ayarlanmış büyüme oranları münferit Üye Devletlerin ağırlıklı büyüme oranlarından farklı olabilir. Danimarka ve

İsveç için olan veriler elektrik, gaz ve suyu içermez.

: veri yok

DİĞERLERİ

Aday Ülkeler Yılığ

Eurostat, 16 Haziran 2000 tarihinde Aday^{iv} ve Güney Doğu Avrupa ülkeleri^v hakkında, genişleme süreci ve Güney-doğu Avrupa'daki siyasi ve ekonomik gelişmelerle ilgilenenler için rehber olabilecek geniş çaplı bir yıllık^{vi} yayımlamıştır.

228 sayfalık bu Yılıktaki nüfus, eğitim, iş gücü, ulusal hesaplar, finansman, tarım, sanayi ve inşaat, turizm, ulaştırma, ticaret ve çevre ile ilgili ayrıntılı istatistiksel tablolar bulunmaktadır. Ayrıca, sosyal göstergeler, enerji, perakende ticaret ve iletişim ile ilgili yeni bölümler ve alt bölümler de vardır. Bu yayımda sunulan bilgilerin çoğunluğu ilgili aday ülkelerin Ulusal İstatistik Bürolarından elde edilmiş ve genellikle 1994-1998 dönemini kapsamaktadır. Aşağıda bu yılda yer alan bazı bilgiler verilmektedir:

Eğitim ve sağlık

- Zorunlu eğitimin en erken başladığı ülke beş yaş ile Macaristan ve en erken bitirildiği ülke onüç yaş ile Arnavutluk'tur. Zorunlu eğitim genellikle 8 ilâ 9 yıl (Macaristan'da 11 yıl) sürmektedir.
- Pek çok ülkede İngilizce, ortaokul öğrencileri için tercih edilen yabancı dildir. Macaristan'da Almanca ve Romanya'da Fransızca daha çok tercih edilmektedir. Rusçanın önem kazandığı Bulgaristan ve Baltık ülkeleri ile Fransızcanın önde geldiği Arnavutluk ve Makedonya dışında ikinci olarak öğretilen dil Almancadır.
- Hemen hemen bütün aday ülkelerde yüksek öğrenimde kadınlar erkeklerden daha fazladır. Bulgaristan'da kadın öğrencilerin sayısı toplam öğrenci sayısının % 61'ini oluşturmaktadır. Çek Cumhuriyeti, erkeklerin kadın sayısını aştığı tek ülkedir (% 52).
- Sağlık hizmetleri, aday ülkelerin çoğunluğunda her 100 000 kişiye düşen doktor sayısında 1994-1998 döneminde genel bir iyileşme göstermiştir. 1998 yılında Litvanyada her 100 000 kişiye 395 doktor düşerken, Türkiye'de sadece 116 doktor düşmektedir. Diş hekimlerinin sayısında da bir artış görülmekle birlikte, ülkeler arasında büyük farklılıklar gözlenmektedir. Kıbrıs, her 100 000 hastaya düşen 93 diş hekimi sayısı ile en iyi durumda olan ülkedir. Bu sayı Romanya ve Türkiye'de ise 25'dir.

Demografi

- Aday ülkeler arasında nüfusu en fazla olan ülke 63.5 milyon ile Türkiyedir. Onu 38.7 milyon ile, Polonya ve 22.5 milyon ile Romanya izlemektedir. Nüfusu en az olan aday ülke Maltadır (377.500).

^{iv} Bulgaristan (BG), Kıbrıs (CY), Çek Cumhuriyeti (CZ), Estonya (EE), Macaristan (HU), Letonya (LV), Litvanya (LT), Malta (MT), Polonya (PL), Romanya (RO), Slovakya (SK), Slovenya (SI) ve Türkiye (TR).

^v Arnavutluk (AL), Hırvatistan (HR) ve Eski Makedonya Yugoslav Cumhuriyeti (FYROM)

^{vi} *Statistical Yearbook on Candidate and South East European Countries 1999, Data 1994-1998*

- 1994 yılından bu yana nüfus, Malta, Polonya, Slovakya, Türkiye, Makedonya ve Kıbrıs^{vii} dışındaki ülkelerde, azalma göstermiştir. Türkiye, 1998 yılında binde 15.1 ile en yüksek doğal artışın^{viii} görüldüğü ülkedir. Binde -6.4 ile en hızlı düşüş Bulgaristan ve Letonya'da görülmüştür.

Tablo: 5 Nüfus artış hızı, 1998 (Binde)

Bul.	Kıb.	Çek.C	Est.	Mac.	Let.	Lit.	Mal.	Pol.	Rom.	Slovak.	Sloven.	Türk.	Arn.	Hırv.	Make.*
-6.4	+5.3	-1.8	-5.0	-4.3	-6.4	-1.0	+3.8	+0.5	-1.4	+0.8	-0.6	+15.1	+13.2	-1.2	6.5

* 1997 yılı verileri

- Sadece Türkiye (2.4) ve Arnavutluk'ta (2.6) toplam doğurganlık oranı, her kadın için 2.1 çocuk olan tahmini nüfus ikame düzeyinin üstündedir.
- 1994 ile 1998 yılları arasında tüm aday ülkelerde bebek ölüm oranları düşüş göstermiştir. 1998 yılında en yüksek oranlar her 1000 canlı doğumda 37.9 ile Türkiyede kaydedilmiştir. Bunu 20.5 ile Romanya izlerken, en düşük oranlar Çek Cumhuriyeti ile Slovenya'da (5.2) görülmüştür.

Tablo 6: Her 1000 Canlı Doğumda Bebek Ölüm Oranı, 1998

Bul.	Kıb.*	Çek.C	Est.	Mac.	Let.	Lit.	Mal.	Pol.	Rom.	Slovak.	Sloven.	Türk.	Arn.	Hırv.	Make.*
14.4	8.0	5.2	9.3	9.7	15.0	9.3	5.3	9.5	20.5	8.8	5.2	37.9	15.0	8.2	15.7

* 1997 yılı verileri

GSYİH

- Türkiye 175.8 milyar Ecu ile en büyük GSYİH'sı^{ix} olan ülkedir. Onu 140.2 milyar ECU ile Polonya, 50.1 milyar ECU ile Çek Cumhuriyeti ve 41.9 milyar ile Macaristan izlemektedir.

Tablo: 7 Cari Fiyatlarla GSYİH, (1998)
(milyar ECU)

Bul.	Kıb.	Çek C.	Est.	Mac	Let.	Lit.	Mal.	Pol.	Ro.	Slov.	Sloven	Tür.	Arn.	Hır.	Make.*
11.0	8.1	50.1	4.6	41.9	5.7	9.6	3.1	140.2	36.9	18.1	17.4	175.8	3.9	19.4	3.5

* 1996 yılı verileri

- Satın alma gücü pariteleri^x ile ifade edildiğinde, 1998 yılında kişi başına GSYİH, 15,900 ECU ile Kıbrıs Rum Kesimi (AB ortalamasının % 79'u) ilk sırada yer almıştır. Bu ülkeyi Slovenya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan izlemektedir.

Kişi başına en düşük GSYİH Bulgaristan (AB ortalamasının % 23'ü)'da görülmüştür. Bu ülkeyi Letonya, Romanya ve Türkiye izlemektedir.

^{vii} Veriler, Kıbrıs Rum Kesimi dışında (verileri yıl sonuna ait), yıllık ortalamalardır.

^{viii} Doğal artış hızı, her 1000 kişide doğum sayısı eksi ölüm sayısıdır.

^{ix} GSYİH, 1995 yılı Avrupa ulusal hesaplar sistemine (ESA-95) göre hesaplanmıştır. Ulusal para birimleri, cari döviz kuru üzerinden ECU'ye çevrilmiştir.

^x Değişik ülkeler tarafından üretilen mal ve hizmetler hacminin doğru olarak karşılaştırılması için, GSYİH'lar satın alma gücü paritesi olarak adlandırılan yapay bir para birimi olarak ifade edilmektedir. Malta için veri yoktur.

Tarım

- Arazi özelleştirmesi 1994-1998 döneminde hız kazanmıştır. 1998 yılında özel çiftlikler ve münferit holdingler (diğerleri) arazilerin mutlak çoğunluğunu oluşturmaktaydı: Letonyada % 98, Macaristan, Romanya ve Arnavutlukta % 60 civarında. Slovakya, % 54 oranındaki kooperatif arazileri ile bir istisna oluşturmaktaydı. Devlet teşekkülleri Makedonya (1997'de % 48), Arnavutluk (% 41), Hırvatistan (% 34) ve Romanyada (%29) hâlâ önemli bir paya sahiptir.

Tablo: 8 Yasal Statüye Göre Arazi, % (1998)

	Bul.	Kıb.	Çek C.*	Est.	Mac	Let.*	Lit.	Mal.**	Pol.	Ro.	Slov.	Sloven	Tür.	Arn.	Hır.	Make*
Devlet te	20.0	:	1.8	0.0	16.0	0.3	0.5	:	5.7	29.0	2.1	:	:	41.0	34.3	47.8
Koop.	:	:	32.9	26.4	23.9	1.6	8.5	:	2.3	11.0	54.0	6.5	:	0.0	:	0.3
Diğer	80.0	:	65.3	73.6	60.1	98.1	91.0	:	92.0	60.0	43.9	93.5	:	59.0	65.7	51.9

* 1997 yılı verileri

** Veri yok

İş gücü

- İstihdamın ekonomik faaliyetler içindeki yeri ülkelere göre çok büyük değişim göstermektedir. Tarım, Arnavutluk (% 70.8), Türkiye (% 42.3) ve Romanya'da (% 40.0) hâlâ en büyük istihdam alanını oluşturmaktadır. Hizmetler sektöründeki **meslekler** Arnavutluk'ta toplam işgücünün % 20.4'ünü oluştururken, bu oran Romanya'da % 30.6, Kıbrıs Rum Kesiminde % 67.1 ve Malta'da % 70.3'dür.

Tablo: 9 Aylık Brüt Nominal Ücret, 1998 (ECU)

Bul.	Kıb.	Çek C.	Est.	Mac	Let.	Lit.	Mal.	Pol.	Ro.	Slov.	Sloven	Tür.*	Arn.	Hır.	Make.
106	1306	322	262	282	201	222	:	335	136	253	850	565	62	579	:

* 1997 yılı verileri

- Verilerin olduğu onbir aday ülkenin altısında (Bulgaristan, Estonya, Macaristan, Litvanya, Malta ve Romanya) kadın işsizliği erkeklerden daha azdır. Özellikle Maltada kadın işsiz oranı (% 2.5) erkek işsiz oranının (% 6.1) yarısından da azdır.
- Emeklilerin toplam nüfus içindeki payı giderek artmaktadır. 1998 yılında emeklilerin en fazla olduğu ülke nüfusunun % 31.3'ü emeklilerden oluşan Macaristandır. Bu oranın en düşük olduğu ülke ise % 15.3 ile Arnavutluk'tur.¹⁰

Tablo: 10 Emeklilerin Toplam Nüfus İçindeki Payı, % (1998)

Bul.	Kıb.	Çek C.	Est.	Mac	Let.	Lit.	Mal.	Pol.	Ro.	Slov.	Sloven	Tür.	Arn.	Hır.	Make
29.0	:	24.5	25.7	31.3	26.9	25.1	15.4	24.4	18.1	21.9	23.7	:	15.3	:	:

Aday Ülkelere İlişkin Ekonomik Tahminler

AB Komisyonunun, aday ülkelere ilişkin yaptığı araştırma sonuçlarına göre, 1999 yılının ikinci yarısında aday ülkelerdeki ekonomik gelişmeler son derece umut verici seyretmiştir. Bu dönemde, AB'nin büyüme hızındaki artış, 1998 yılının ikinci yarısında

birçok ülkeyi etkileyen Rusya Krizi ve Kosova sorununun olumsuz etkilerini hafifletmiştir. Türkiye'deki ekonomik gelişme ise, Ağustos 1999'da meydana gelen deprem felaketi ile gölgelenmiştir. Olumlu gelişmelerin sürmesi sonucunda 2000 ve 2001 yılı için tahminler iyimser olarak nitelendirilmektedir.

Tablo: 11 Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (reel yüzde değişim)

	1997	1998	1999t	2000h	2001h
Bulgaristan	-6.9	3.4	2.4	4.5	4.9
Çek Cum.	1.0	-2.3	-0.5	1.8	3.1
Estonya	10.6	4.0	-1.4	4.0	5.5
Macaristan	4.6	5.1	4.3	4.7	5.1
Latvia	6.5	3.6	0.5	2.5	3.9
Litvanya	6.1	5.1	-4.0	2.2	3.4
Polonya	6.8	4.8	4.1	5.1	5.5
Romanya	-6.6	-5.4	-3.2	-0.6	2.8
Slovakya	6.5	4.4	1.9	2.2	3.3
Slovenya	3.8	4.0	3.7	4.1	4.1
OAAÜ-10*	3.5	2.6	2.1	3.7	4.6
Türkiye	7.5	3.1	-3.9	4.5	5.1
Toplam	4.9	2.7	0.0	4.0	4.8

Not: t= tahmin

H= hedef

* 10 Orta Avrupa Aday Ülkesi (10 Central European Candidate Countries- CECC-10)

Bir önceki tahminlere kıyasla, bu ülkelerin çoğunda ekonomik büyüme hızı belirgin bir fark göstermemiştir. 1999 yılında sadece Estonya ve daha da belirgin bir şekilde, Litvanya ve Türkiye beklenenin altında bir GSYİH artışı sergilemiştir. Türkiye, depremin ekonomi üzerindeki etkisi sanıldığından daha büyük olmuştur. Romanya ve Çek Cumhuriyeti de negatif bir büyüme hızı sergilemiştir.

Araştırmaya göre, 2000 ve 2001 yılları için, söz konusu ülkelerde, AB, Rusya ve Asya'daki hızlı büyüme oranına dayanarak, GSYİH büyüme oranının artması beklenmektedir. Türkiye için ise büyüme hızı, deprem sonrası yeniden yapılanma çabaları ve mevcut ekonomik istikrar programının olumlu etilerine bağlanmaktadır. Sonuç olarak 2001 yılında, Türkiye'de GSYİH'nin % 5 civarında, 10-OAAÜ'de ise % 4,5 civarında artması beklenmektedir.

Tablo: 12 Cari Hesap Dengesi (GSYİH yüzdesi)

	1998	1999	2000	2001
Bulgaristan	-1.6	-5.5	-4.1	-3.1
Çek Cumhuriyeti	-1.9	-1.5	-1.7	-1.0
Estonya	-9.2	-5.7	-6.1	-6.1
Macaristan	-4.9	-4.4	-4.5	-4.4
Latviya	-11.1	-10.4	-9.6	-9.1
Litvanya	-12.7	-12.1	-10.9	-9.0
Polonya	-4.7	-7.6	-6.8	-6.2
Romanya	-7.2	-3.2	-4.1	-4.9
Slovakya	-10.1	-5.7	-4.9	-3.8
Slovenya	0.0	-2.9	-3.1	-3.1
OAAÜ-10*	-4.9	-5.6	-5.3	-4.9
Türkiye	-0.5	-0.3	-1.3	-0.4
Toplam	-3.0	-3.7	-3.9	-3.3

Not: t= tahmin

H=hedef

*10 Orta Avrupa Aday Ülkesi (10 Central European Candidate Countries- CECC-10)

10-OAAÜ'de ortalama enflasyon oranı, 1999 yılının ikinci yarısında başgösteren enerji fiyatlarındaki artışa dayalı olarak, 1998 yılında % 11.0 iken, 1999 yılında % 13.4'e çıkmıştır. Enerji fiyatları açısından beklenmedik gelişmeler olmazsa, enflasyon oranlarının 2001 yılına doğru tekrar düşmesi beklenmektedir.

Türkiye ile ilgili olarak ise, uygulanan istikrar programı ile, öngörülen süreden fazla sürse bile, enflasyon oranının düşmesi beklenmektedir.¹¹

Tablo: 13 Enflasyon(TFE-yıllık ortalama)

	1997	1998	1999	2000	2001
Bulgaristan	1084.7	22.3	0.4	7.9	4.8
Çek Cumhuriyeti	8.4	10.7	2.1	3.0	3.3
Estonya	11.2	8.2	3.3	3.5	2.4
Macaristan	18.3	14.3	10.1	8.0	5.8
Latviya	8.3	4.7	2.4	3.5	3.5
Litvanya	8.8	5.1	0.8	1.8	2.5
Polonya	15.1	11.8	7.3	9.2	5.3
Romanya	154.8	59.1	45.8	39.0	25.0
Slovakya	6.2	6.7	10.6	13.2	7.5
Slovenya	8.4	7.9	6.1	5.0	4.5
OAAÜ-10*	61.1	16.3	10.7	10.4	6.6
Türkiye	85.7	84.6	64.9	50.0	20.0
Toplam	69.6	40.0	29.7	24.7	11.5

Not: t = tahmin

h =hedef

TFE= Tüketici Fiyatları Endeksi

* 10 Orta Avrupa Aday Ülkesi (10 Central European Candidate Countries- CECC-10)

Eurostat Yıllığı

Eurostat, 18 Mayıs 2000 tarihinde AB'nin altı bölümlük yeni istatistik yıllığını yayımlamıştır.^{xi} Yıllığın birinci bölümü, Avrupadaki kadın ve erkeklerle ilgilidir. İkinci bölüm çevre, üçüncü bölüm ulusal gelir ve harcamalar, dördüncü bölüm Avrupadaki işletmeler ve faaliyetler, beşinci bölüm Birliğin ekonomisi ve dış ekonomik ilişkileri ve son bölüm de aday ülkelerle ilgilidir. Yıllık 1988 ile 1998 yılları arasındaki on yıllık dönemin verilerini içermektedir.

Aşağıda, yıllıkta yer alan bilgilerden bazı örnekler verilmektedir:

Beklenen yaşam süresi

10 yıl içinde AB içinde emeklilikten sonra beklenen yaşam süresi hem erkek hem de kadınlar için tam bir yıl artmıştır. 1997 yılında 65 yaşından sonra beklenen yaşam süresi kadınları için 19.4 ve erkekler için de 15.6 yıldır. Fransa, kadınlarda 65 yaşından sonra beklenen en uzun yaşam süresine sahip ülkedir: 20.7 yıl. İspanya ve İsveç'te bu süre 19.9 yıldır. Erkekler söz konusu olduğunda, 65 yaşından sonra beklenen en uzun yaşam süresi Yunanistan'da 16.5 yıl, Fransa'da 16.3 yıl ve İsveç'te 16.2 yıldır. Kadınlar ve

^{xi} "Eurostat Yearbook – A Statistical Eye on Europe".

erkekler için 65 yaş sonrası beklenen yaşam süresinin en kısa olduğu ülke sırasıyla 17.5 ve 14.1 yıl ile İrlanda'dır. Genelde, tüm ülkelerde kadın erkekten 3-4 yıl daha uzun yaşamaktadır.

Tablo: 14 65 Yaşında Beklenen Yaşam Süresi, 1997

	AB	Belçika	Danim.	Almanya	Yunanis.	İspanya ¹	Fransa	İrlanda	İtalya ²	Lüksem.	Hollanda
Kadın	19.4	19.4	17.9	18.9	18.9	19.9	20.7	17.5	19.6	19.0	19.2
Erkek	15.6	15.2	14.6	15.2	16.5	16.0	16.3	14.1	15.8	14.8	15.0
	Avus.	Portekiz	Finlan.	İsveç	İngilte.	İzlanda	Norveç	Çin	ABD ²	Kana.1	Japon.3
Kadın	19.1	17.9	18.9	19.9	18.4	19.9	19.4	20.4	18.9	20.2	21.0
Erkek	15.4	14.4	15.0	16.2	15.1	16.4	15.5	16.5	15.6	16.3	16.7

1 1996 verileri

2 1995 verileri

3 1994 verileri

Fiziksel faaliyetler

Sağlık ve fiziksel bakım ile ilgili olarak yapılan son araştırmalar, yürüme, bahçe ile ilgilenme, bisiklete binme ve yüzmenin, AB vatandaşları arasında en yaygın faaliyetler olduğunu ortaya koymuştur.

1997 yılında, 55 yaşın üzerindeki nüfusun % 40'ı ve 15-34 yaş arasındaki nüfusun üçte birinin yürüyüşü tercih etmektedir. Tüm yaş gruplarında Finlandiyalılar en meraklı yürüyüşçüleri oluşturmaktadır. Onları İsveç ve İrlandalılar izlemektedir. Birlik içinde bahçecilik, 55 yaş üzerindeki nüfusun % 30'unun ilgisini çekmektedir. Bahçeciliğin en çok ilgi çektiği ülkeler Avusturya, Danimarka, Hollanda, Lüksemburg ve İsveçtir. Bisikletin en çok görüldüğü ülkeler ise Hollanda, İsveç ve Avusturyadır.

AIDS vakalarında azalma

1988 ile 1998 yılları arasındaki dönemde, AB içindeki teşhis edilmiş AIDS vakaları 1994 yılına kadar hızlı bir artış göstermiştir. 1998 rakamları ise, 1994 rakamlarına göre % 40'lık bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır. AIDS vakalarının en az görüldüğü ülke (her bir milyon kişide 3.2 teşhis edilmiş vaka) Finlandiya idi. En fazla AIDS vakası ise İspanya (93.3) ve Portekiz'de (81.8) kaydedilmiştir.

Her üç kadından biri yarı zamanlı işte çalışıyor

1988 ile 1998 yılları arasında, AB'nin pek çok ülkesinde yarı zamanlı işlerin toplam istihdam içindeki payı artış göstermiştir. 1998 yılında Hollanda'daki tüm işlerin % 39'nun, İngiltere'de ise % 25'inin yarı zamanlı işler olduğu kaydedilmiştir. Bu oranlar güneydeki üye devletler arasında daha az görülmektedir. Yunanistan'da toplam istihdamın sadece % 6'sı, İtalya'da % 7'si, İspanya'da % 8'i ve Portekiz'de ise % 11'i yarı zamanlı işleri oluşturmaktadır. Yarı zamanlı işler genellikle kadınları ilgilendirmektedir. 1997 yılı rakamlarına göre AB içinde çalışan kadınların % 32.4'ü yarı zamanlı işlerde çalışırken, erkeklerin sadece % 5.8'i bu işlerde çalışmaktadır.

Tablo: 15 AB İçinde Yarı Zamanlı İşler, 1998 (toplam istihdamın %)

	AB*	Bel.	Dan.	Alm.	Yun.	İsp.	Fra.	İrl.*	İtal.	Lük.	Hol.	Avu.	Por.	Fin.	İsv.	İng.
Kadın	32.4	33.3	35.8	36.4	10.5	17.2	31.6	23.2	14.1	22.5	67.9	30.3	17.3	17.0	40.7	44.8
Erkek	5.8	3.5	10.9	4.7	3.3	3.0	5.7	5.4	3.4	1.8	18.1	4.4	6.2	6.9	9.2	8.8
Toplar	16.9	15.7	22.3	18.3	6.0	8.1	17.3	12.3	7.3	9.5	38.8	15.8	11.1	11.7	23.9	24.9

* 1997 verileri

AB içinde gelir farklılıkları

Gelir farklılıklarını göstermek için, farklı sosyal kategorilerin net gelirleri^{xii} karşılaştırılmıştır. Örneğin, ikisi de imalat sanayiinde çalışarak ortalama düzeyde ücret alan ve çocuksuz işçi sınıfından bir çift esas alındığında, 1998 yılında, bu tip bir hanenin aylık geliri Lüksemburg'da 3 137 ECU iken, bu rakam Portekiz'de 726 ECU olmuştur. Bu farklılıkta Lüksemburgda yaşama maliyetinin Portekizdekinden daha yüksek olduğu dikkate alınmamıştır. Lüksemburg dışında, en yüksek net gelirin kaydedildiği ülkeler 2953 ECU ile İngiltere, 2760 ECU ile Danimarka, 2624 ECU ile Finlandiya, 2599 ile eski Batı Almanya ve 2591 ECU ile İrlanda olmuştur.

Tablo: 16 Çocuksuz, Ortalama Düzeyde Ücret Alan, İşçi Sınıfından Bir Çiftin Net Aylık Gelirleri (1998, ECU)

	Belçika	Danimarka1	Batı Alm.2	Doğu Alm.2	Yunanistan	İspanya	Finlandiya3	İrlanda
Net gelir	2 231	2 760	2 599	2 095	1 490	1 885	2 185	2 591
	İtalya4	Lüksemburg	Hollanda5	Avusturya	Portekiz3	Finlandiya3	İsveç	İngiltere
Net gelir	1 594	3 137	2 304	2 398	726	2 624	:	2 953

1 1996 verileri

2 Almanya, ülkenin her iki parçası arasındaki gelir farklılıkları nedeniyle Batı ve Doğu Almanya olarak ikiye ayrılmıştır.

3 1997 verileri

4 1995 verileri

5 1994 verileri

Çevre

AB içinde eski kağıt ve kartonlar ile boş cam şişeler her geçen gün daha fazla geri kazanılmaktadır. Kağıt ve kartonun geri dönüşümünün en fazla olduğu ülkeler Almanya, Avusturya (% 71) ve Hollanda (% 69)dır. Aynı ülkelerde cam şişenin yeniden kazanımı da yüksektir: Hollanda'da % 81, Almanya'da % 79 ve Avusturya'da % 76.¹²

Hava Kirliliği

AB Komisyonu, 22 Haziran 2000 tarihinde, AB Çevre Bakanları ile imzaladığı hava kirliliğini azaltmaya yönelik anlaşmayı memnuniyetle karşılamıştır. Anlaşma, elektrik jeneratörlerinden kaynaklanan kirliliği azaltmak ve dört ana kirlilik kaynağına belli bir sınır koymaktan oluşmaktadır. Büyük yakım tesislerinden kaynaklanan sülfür dioksit emisyonlarının yarı yarıya azalması beklenmektedir. 2010 yılı itibarıyla ise 1990 seviyelerine kıyasla sülfür dioksit emisyonunun % 77, nitrojen oksit emisyonunun % 51, uçucu organik bileşimlerin % 54 ve amonyak oranının % 14 oranında azalması beklenmektedir.¹³

AB'de Araştırma

Bilindiği gibi, 21.yüzyıl bilim ve teknoloji çağı olarak nitelendirilmekte, evrenin sırları giderek deşifre edilmektedir. Geleceğe yatırım olarak araştırma ve teknolojiye son derece büyük paralar yatırılmaktadır. Ancak bu gelişmeler daha çok ulusal bazda kalmakta, Avrupa Birliği bazında istenilen düzeyde Ar-Ge çalışmaları gözlenmemektedir. Bugün, AB'de araştırma için ayrılan pay GSYİH'nın %1.8'ini

^{xii} Net gelir, vergiler, çalışanların sosyal güvenlik katkıları çıktıktan ve varsa aile yardımları eklendikten sonra kalan brüt ücretler olarak hesaplanmıştır.

oluşturmaktadır, oysa ABD'de bu oran % 2.8, Japonya'da ise % 2.9'dur. Yine bilimsel alanlarda derece sahibi olup, Amerika'da yaşayan Avrupa vatandaşlarının sayısı bir hayli yüksektir. Genelde okumak için ya da bilimsel çalışma için, Amerika'ya gidenlerin % 50'si Amerika'da kalmaktadır. İşte bunun için AB bir Avrupa Araştırma Alanı yaratmak için kolları sıvamıştır. Bilimsel araştırmaların yapılabileceği sınırsız bir alanın yaratılması hedeflenmektedir.

Araştırma'dan sorumlu Komisyon üyesi Philippe Busquin, bu süreç içinde Komisyona büyük iş düştüğünü ve üye devletleri ulusal araştırma programlarını AB bünyesinde toplamaları için ikna edip, koordinatör görevi yapması gerektiğini belirtmiştir.¹⁴

DAĞARCIK

Tarama Sürecinde Oluşturulan Alt Komiteler

Bu **alt komiteler**, AB Komisyonu temsilcileri ile ilgili aday ülke temsilcilerinden oluşmaktadır. Başkanlık, Ortaklık Komitesinin dönüşümlü başkanlık kurallarına göre sırayla yapılmaktadır. Üye ülkeler, alt komite toplantıları konusunda bilgilendirilir ve toplantılara davet edilir. Alt komitelerin eş başkanları, ilgili Bakanların yardımcıları (vice-minister) ya da Genel Müdürlerdir. AB Komisyonu tarafında ise sektörel DG'ler (Directorate General -Genel Müdürlük) eş başkanlardır.

Alt Komiteler, Ortaklık Komitesinin yetkisi altında faaliyet gösterir. Alt komitelerin herhangi bir karar alma yetkileri bulunmamaktadır; belirlenen sektörlerde ortaya çıkan her türlü sorunu görüşüp gerekli adımların atılmasını öneren, çalışan, iş çıkaran, yönlendiren organlardır. Sektör ile ilgili tüm sorunlar, tüm ayrıntıları ile bu toplantılarda ele alınır, ancak, kararlar alt komitelerde değil, Ortaklık Komitesinde alınmaktadır.

Katılım Ortaklığına doğrudan bir katkısı olmayan alt komite toplantılarına, doğal olarak Ulusal Programın içeriği yansımaktadır. Alt komitelerde, Katılım Ortaklığı önceliklerinin yanısıra,

- 1) Yasaların uyumlaştırılması,
- 2) Kurumların oluşturulması,
- 3) Topluluk programlarına iştirak da dahil olmak üzere, teknik yardım

konuları da ele alınmaktadır. AB ülkelerinin Firma ve işadamlarının aday ülkede karşılaştığı sorunlar ya da bekledikleri kolaylıklar da alt komite toplantılarına getirilmektedir.

Sekreteryaya: AB Komisyonu'nu ve ilgili aday ülkeyi temsilen birer yetkili, alt komitelerin daimi sekreteri olarak görev yapmaktadır. Tüm yazışmalar alt komitenin sekreterlerine iletilmektedir.

Toplantılar: Alt komiteler ilke olarak yılda bir kez toplanmaktadır, ancak gerek görüldüğünde, daima iki tarafın onayıyla da toplanabilecekleri öngörülmektedir. Taraflardan birinden gelen toplanma talebi sekreterler vasıtasıyla yazılı olarak iletilir. Bu talep ile ilgili yanıt yine yazılı olarak, en geç 15 iş günü sonunda verilmelidir.

Toplantılar başkanın onayı ile yapılır. Toplantılar dönüşümlü olarak Brüksel ve ilgili aday ülkenin başkentinde yapılmaktadır.

Gündem: Alt komitelerin toplantı gündemine ilişkin tüm öneriler tarafların sekreterliğine iletilmektedir. Her toplantı için geçici bir gündem hazırlanır ve alt komitelerin sekreterleri tarafından 15 günden daha geç olmamak kaydıyla karşı tarafa iletilir. Gündem her toplantı öncesinde onaylanır.

Tutanaklar: Toplantı sonunda onaylanır. Tutanakların bir örneği Ortaklık Komitesi Sekreterine iletilir.

Çok-disiplinli (multi-disciplinary) Toplantılar: Bir alt komite toplantısında, gerek görüldüğü hallerde, birden fazla alanı ilgilendiren konular ele alınabilir ya da gerekli hallerde tek bir konu görüşülebilir.

Toplantı Sonuçlarının Yayınlanması: Aksi kararlaştırılmadıkça, toplantılar kamuya açıklanmaz.¹⁵

Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığını İzleme Merkezi (EUMC)

Bu merkez (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia –EUMC), 1997 yılında ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve Yahudi düşmanlığı ile mücadele etmek üzere AB tarafından, bağımsız bir organ olarak oluşturulmuştur.

Merkezi Viyana'da bulunan **EUMC**'nin resmi açılışı 7 Nisan 2000 tarihinde yapılmıştır. Merkez, yine bağımsız bir organdır ve üye devletler, Avrupa Parlamentosu, Komisyon ve Avrupa Konseyinin (Council of Europe) seçtiği 18 kişiden oluşmaktadır. Başlıca görevleri ise, AB'deki ırkçılığın, yabancı düşmanlığının ve yahudi düşmanlığının evrimini araştırmak, nedenlerini ve sonuçlarını analiz etmektir. Bunun için Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası kuruluşlar ile de işbirliği içindedir.

Merkez, ırkçılığa karşı girişimlerin etkisini izleyecek ve araştırma ve örgütlenme, mevzuat, eğitim, medya, sosyo-ekonomik gibi konular üzerine özel projelere kadar bir dizi başka etkinlikleri destekleyecektir. Merkez bugüne kadar bir film yarışması oluşturmuş, öğretmen eğitimi üzerine bir proje başlatmış, toplumda, okullarda, işyerlerinde, dinsel cemaatler içinde yurttaşlarca bireysel olarak girişilecek eylemler için kılavuz ilkeler hazırlamıştır.

Avrupa Birliğinde son yıllarda giderek yaygınlaşan ırkçı eylemler bu merkezin oluşturulmasını zorunlu kılmıştır. 1997 yılında yapılan bir ankete katılanların % 33'ü, kendisini ırkçı olarak tanımlamıştır.

EUMC'nin bünyesinde, ayrıca, **Avrupa Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı Bilgi Ağı (RAXEN)** oluşturulmuştur. **RAXEN** 'in görevi ulusal bazda veri ve istatistiki bilgi toplamak ve bunları bir merkezde toplayarak bir veri bankası oluşturmaktır.

RAXEN'in temel amacı Avrupa'daki, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve yahudi düşmanlığı ile ilgili tüm güçleri bir araya getirmek ve değişim için sağlam bir araç oluşturmaktır.¹⁶

KAYNAKLAR:

- ¹ Eipascope, Sayı 2000/1
- ² <http://europa.eu.int/>, Rapid File, IP/00/557, 31 Mayıs 2000
- ³ <http://europa.eu.int/>, Rapid File, IP/00/649, 22 Haziran 2000
- ⁴ <http://europa.eu.int/>, Rapid File, IP/00/501, 21 Mayıs 2000,
<http://www.wienerzeitung.at/>,
- ⁵ <http://europa.eu.int/rap>, Midday Express, 23.Haziran.2000
- ⁶ <http://europa.eu.int/rap>, Midday Express, 26.Haziran.2000
- ⁷ Public Management Forum, Volume 5, No.6, Kasım/Aralık 1999
- ⁸ Public Management Forum, Volume 5, No.6, Kasım/Aralık 1999
- ⁹ Eurostat, 71/00, 26 Haziran 2000
- ¹⁰ Eurostat, 69/00, 16 Haziran 2000
- ¹¹ <http://europa.eu.int/>, Economic Reform Monitor, No:2, Mayıs 2000
- ¹² Eurostat, 58/00, 18 Mayıs 2000
- ¹³ <http://europa.eu.int/> Midday Express, 23.Haziran.2000
- ¹⁴ EUR-OP News, 1/2000, Sayı 10
- ¹⁵ Dışişleri Bakanlığı, ABGM/ABGY-760.304/958-6934 Sayılı, 12 Mayıs 2000 tarihli bilgi notu
- ¹⁶ <http://www.eumc.at/>